

امور اداره و تحریر به سنه سلائیگی
توفیق افندی نظارت ایدر .

ادبیات ، فنون و معارف و مطایبات
ادبیه و شئون معارف و ترقیدن بحث
ایدر ، تنویر افکاره خدمت ایلر .

مجموعه ادبیه

۱۷ ۱۳

امور اداره و تحریر به سنه متعلق خصوصیات
ایچون توفیق افندی به مراجعت اولنور .

در سعادت و ولایات شاهانه ایچون بر
سنه لك آئونه سی بکرمی بش غروشدور .
آئونه اجرئی برینه پوسته بولی قبول
ایدیلیر . مرکزى شمديك باب عالی
جاده سنده عطار بورغاکی افنديك
دکاتیدر .

دوقتور (نهولن) انسانلر، حیوانلر
کی ایستاتی ده سرخوش ایتکه موفق
اولمدر، صورت داتمهده اسپرتوایجیریان
حیوانات آرزمانده آلقولیزه اولوب
حیانتدن محروم قالدقلری کی بر خاوج،
برطوب، برلخنه، برصوغان، برقدای
دخی اسپرتو ایله مشبوع اولنجه صولوب
سارارمقده، برمدت صکره محو اولمقده ده
بر شلغمک یوزده طقسان سکزی
صودن عبارت اولوب حالبوکه حجمینک
ثلثه معادل اوله جق درجهده اسپرتو
ایله اشباع ایدیلنجه صولمه یوز طوتدینی
کورولمدر. کذا آلقولیزمه اولمش بر
مدمن خر کسب سمات ایدمیلیرسه ده
قانی یننه ترکیب اصلینسی غائب ایدرک
صودن خالی بر مایع حاله کیمکدن کری
طورمز.

دوقتور (نهولن) اختراع کرده سی
اولان (نه کیزین) سرومینه قالمک مواد
اصلیه ومهمه سندن بری اولان صویک
منع ضیاعنه موفق اولمدر. شو حاله
مثلا بر جوجغه (نه کیزین) دنیلن سروم
تلقیح ایدیلجه جک اولورسه بالورانه کند
یسنده بر آلقولیزمه استعدادی وارایسه
محو اوله جفنده شبهه ایدلیور.

حتی دوقتور (نهولن) اختراعتک
مؤثرتی حقنده اودرجه اطمینان حاصل
ایتشدرکه چیچک آشپسی کی نه کیزین
دخی کوچک باشده کی جوجقلره تلقیح
ایدیلجه جک اولورسه مسکرات ابتلاسی
دنیلن بلای بشریتک آرزمانده صحیفه
امکاندن سیکه بیلجه کئی قطعاً بیان وتامین
ایدلیور.

شمیدی ده دوقتور (نهولن) ک
سرومنی نه صورتله استحضار ایتکده
اولدینی کوردم: مومی الیهک اون ایکی
رأس غایت جنس بارکیری وار ایش
بوللره اوچ ای مدت یومیه درت بش
لیتره (ویسکی) دنیلن راقی وریلیور.
بعده قانلری میقروسقوب ایله معاينه
اولوب مطلوبه موافق اولدینی کوریلنجه
حیوانلردن بریحق لیتره قان جیقاریلهرق
شیشه لردم محافظه اولیور. مؤخرأ
بالکیمیا مصفا اولان کاغذ پارچه لری
کوچک جهلر صورتنه قونیلوب بوقان
ایله اشباع اولندقدن صکره یوکسک درجه
حرارتلی فروزلر ایچنده قورودیلیر.
آدن صکره ده برکاغذ پارچه سی وجودک
بر جهتنده دری اوزرینه یایشدیریلیور.
دری اوزرینه بربری متعاقب یدی سکزی
قطعه کاغذ یایشدیریلنجه محل تصافده

چیچک آیشینک قاپارمسی کی بر حال
حاصل اولورکه یونک وجودی فصل
تلقیحک تماماً تأثیر ایش اولدیفنه
علامتدر. یعنی معامله تلقیحیه کورن
آدمک بوندن صکره مسکرات ایچمسی
مسکرات ابتلاسه طوتلمسی ممکن اولیور
ایش.

شو اختراعتک مؤثرتی قطعاً تحقق
ایدجه جک اولورسه مخترعتک عالم انسانیت
اک بیوک خدمتی ایفا ایتکه موفق اولمش
ذوات عالیله صرسته کیمه جکنده شبهه
ایدیلهمز.

صحائف شعرای سالفه

— ۲ —

{ واصل اندرونی }

بالبو برطرفدن کندی تخم ده بکا دشمن
بن ال چکدم هله هر وجهله دامن مطلبدن
بیقیدی خاطرمدن کورعالم خراب اولسون
ایشته بتون امیدلری، بتون حیانتک
کونشلی، ظلام بی نهایت دهر ارانده،
یعنی رنگ ماتمدن دها سیاه فلاکت
قارا کقلری ایچنده غروب ایش؛ نظرند
کائناتک هیچ راهینی، هیچ بر دکری
قلماش؛ عذابلر، اضطرابلر ایله ایکله یین
بر بیچاره نیک فریاد دل-وزی، بر شاعر
کریه پرورک حیانتدن یزار اولدینی زمان
ایتدیکی اینن!

واصفک پک آجی، پک جوقی کوز.
لریله آوده بر ناله سی!
اوت، واصلک:

«قام، خاطرم پک مدھش برضربه
کدر ایله قیریلدی، پارچه لاندی، روح،
بالای متوالیه شدید النده ازیلیور،
طالعده بکا دشمن اولدی، بی ظلمتله
غرق اولمش بر کردایده پیلدیرملره
آمذیب ایدیور، اوف! دامن مطلبدن
بن آرق ال چکدم، شمدن صکره
جهان، قلوب بشرینه آیش ظاهر یسبله
کندینه جذب ایدن بو عالم خراب اولسون،
محو اولسون! . . .

دیهر وخنن، قلمندن غیر اختیاری
دوکیلن آم نازلر!

«دروم ایکله سون هر دمده دمنار باب اولسون
دیهم دل وصل یار ایله جهاند، کامیاب اولسون»

بر فریاد دها! درونم ایکله سون، اغلاسون،
یوندن بوبله ده وصل یار ایله جهاند
کامیاب اولماسون!

اوبله یا! زوالی واصل! فصل ناله
بار اولماسون! . . . کریه ناک، ملول
اولدینی حالده سودیکنه نیسازلرده،
استرحاملرده بولمش، هیهات! بنه کوچک
برالتفاته بیلله نائل اوله مامش:

«قبول ایتز نیم ویرانه کوکلم غیری هیچ تعمیر:
نیازم کیمه دی دلدازه، طاشه ایلدی تأثیر!»
پک یازیق! . . .

آه! اوللری، سودیکی آفاق روحنه
محبت نثار اولمه باشلارکن کندی:

«موسم کل روی رنگینکله ایلر افتخار
نوبهاری نیلیم کلزار حسنک نوبهار»

کچی کوچک بر مقدمه عشق ایله - خفی
بر صورتده - اظهار محبت ایتدیکی زمان
کیم بیلیر نه قدر مسعود بولمقده ایش! . .

صکره ده آچیقدن آجیفه:

«رنگ رخسارک کورلدن کل کی
کل یوز که عاشقم بیل کی
نوش ایدوب جهان املک مل کی
قو قلاسم کیسولرک سبیل کی»

ایله نه کوزل، نه لطیف اعلان محبت
ایلمش!

سوداسی یوماقوما کسب شدن ایدوب ده
امید ایتدیکی وفای ده کورمه یینجه:

«کوزلک، شوخک، دایرسک اما
ولکن موجد رسم حقاسک!»

کچی کوچک کوچک اسناد ایدم بولمش
ایسه ده ینه هیچ بر شیشه، هیچ برامله
موفق اوله مامش و:

«کیم ایتز نی کی فریاد الکن
سنگ ای شوخ دلبر داد الکن»

دیه قانلره باشلامش، حیف! هر شیدن
محروم قلمش اوقدر نیلر قبول اولمالمش،
شاعرده:

«سن بلله بونی ای کل زینده نمایش
یوق غیری درونده نیم الفته خواهش

کورده کده بی ایلمه پیوده نوازش
کوسدم سکا بن نافله یالوارمه بارشام!»

«عمرمده سکا کیمه دی بر کره نیسازم
عاشق اوله ییم ده نه دیمک کیمه یه نازم
نی لطف و مروت!

کوسدم سکا بن نافله یالوارمه بارشام! . .
دیه سرزنش لرده بولمش!

آه! سودالره مخلوق، سودالره
آوده، سودالره فروزان قبلر، هیچ
محبتله پرورش یاب اولمقده بولدینی کوزله
بردنبره کوسری، طاریلیری!
بو نمکنمی! . . .

واصفک عشق:

«کوکلم یکی باشند ینه آتشلره یاقدک
یاقدک یکیدن دوزخ هجرانه بر اقدک!»

یتیله تکرار اشتعال ایدیور، فقط بودفه
معشوقه سی کندینه مغیر کورونجه:

«هزار پارکی جکمشکن عاشق مهجور
روامیدرکه اوله شمیدی درک کدن دور
کنهمی ایلام اولدمه بن سکا مجبور
قباحتم نه؟ نه یایدم، نه اولدی بن ده قصور؟»

بدیمه سیله نغمه برداز اولیور: کاه:
«سبیلن سوبله، نه کوسدک دل بیچاره یه سن
سوز هجران غمکله یتشور باندن بن
سن طور برکن کیمه بن چاک کریبان ایدیم
کیمه دردم دیه ییم، کیملره افغان ایدیم؟»

وگاه:

«دل اولمه بومرتبه رنجیده غمندن
کیم ایلر ایدی بوبله شکایت ستمندن
کل حالی بر کورده یاقارسه ک باق اقدم
سنسز بکا حسرت نه لرایندی باق اقدم، . .
استرحاملرنده بوللیور

اوف! بو ظالم، بی وفا کوزلار هیچ
مرحمت ایدرلری!

ایشته زوالی واصل، زوالی شاعر
آرقی کندی کندینه فریاد لره، حسب حال لره،
شکایتلره باشلابور:

«یار ایله آتش مکان اولسم ده کلشندر بکا
لکن السز کلشن عالمده کلشندر بکا
شوبله، آتوسم کوزمده یوق صفای کلستان
اوبله دلتکم بو عالم چشم سوزندر بکا
کردش عکسبله چرخک بن هنوز ناکام ایکن
هر طرفده بخت بیدادم ده دشمندر بکا
آه دلسوز و نیسازم ایتده ی حیف! اثر
زم ایکن اغیاره یازک قلی، آخندر بکا
قلمادی واصل تحمل یار ایسه ایتز نکاه
کوشه فرقت آنکچون شمیدی مکندر بکا!»

«اول شوخ بی وفایه کوکل مبتلامیسن؟
سن تا پورته جور و جفا یه سزامیسن؟
بلبل مثالی سن یننه فریاده باشلادک؟
اول کلتهال عشوه دن ای دل جدا میسن؟»

«خاطرم عزون بغرم خون سینم یاره لی
هانکی دردم سوبله ییم طاعن لره دردم وارنم
برطرفدن جور یار، بر یاندن یاران غمی

—

—

—

—

—

—

—

غير ايله كوردنجه هم آغوش الفت يارمى
آه ايدوب نمكش افشا ايتمه مك اسرارمى
بركك مجبورى يم هيچ سورمه حال زارمى
ياره تاثير ايلمز بر آه سردم وار بنم .

« بن كلندن آبرى دوشمن بلبل نالتميم
ديكلمه برشب نوای ناله می بلبل یار ! »

88

صحائف عاشقانه ده روحزى برملا
خفيك زبونى ايدرك ساعترجه غشى
ايدن (واصف اندرونى) نك اقتدارى
الواح حقيقتده بشقه بر صورتده برتوشار
اولور :

« بوداثره غربى عالمى صانيرسك
انواع غم و محنتى عالمى صانيرسك
غم آكا دينوركه ويره شادى نغم آسا
زمنجه كوكل سن ده غمك غم مى صانيرسك
هر باده كشي رند جهانديده اولورمى ؟
ارباب خراباى بتون جمعى صانيرسك
تحصيل كمالات ايله كامل اولور انسان
هر بر خراي فهمى آدمى صانيرسك
عارف اوله ماز تركيده ترك ايله بن آدم
هر تاج كين زاهدى ادممى صانيرسك ؟ »

— كيم بيابر اصل ؟ — بره اوسيت
آرسانده ايكن سويلديكى :

« عالمك بر يوله دكر فوري خيل وحشى
ايتمه اقباله هوس نندكه خوش كور بودمى
آت كوكلدن المى ، چكمه يك تالمى
نه نوای انمى دكله جهانده نه غمى ! »
ايله امثال حكيمه دن معدود اولان :

« دكانده شعر مشق اوله ماز كل اوه اوكرن
بازارده كالاي معارف صانيلورمى ؟ »
و :

« بهايمن صايارمش شخصى بي عرفانى عارف
دكل انسانلر اول زمريه حيوانلر اغارمش »
پيتلرى و :

« كيم اولور زور ايله مقصودينه ره باب ظفر
كلير البته ظهوره نه ايسه حكم قدر
حقه تفويض امورايت نه الم جك ، نه كدر
قيل سوزم عارف ايسه كوش قبوليكه كهر
مختى كندينه ذوق ايتمه در عالمده هنر
غم وشادى فلك بوبله كلير ، بوبله كيدر .
الخ . . . »

مسدى ده ايشته بزه نه درجه براقدارى
حائز اولديغى كوسره بيلير .
شعر اى سافه منر مياشده لطيفه
پردازلنبله ، واضح ، ساده افاده سبيله

شهرت بولمشدر . طبيعت شعر بهلرى دها
اون بر ، اون ايكي ياشلرنده ايكن كوچك
كوچك انزلريله تجلى ايتمه باشلامشدى .
تخف پيتلرينه . عزللرينه بك چوق
تصادف اولنور . از جمله بر غزلنده
جدى جدى ، بارلاق بارلاق ، كندينه
مخصوص بر طرز بديع ايله روحزى
تاثير غرق ايدر كن لطائف كويانه
اشعارده ميل ايتديكى كور بيلير .

(۱۲۲۷) تاريخده جنتمك ان غزى
سلطان محمود خان ثانى لسان عاليستدن
روضه مطهرمه تقديم قلنان شو تضر -
عنامه سى ذكره شايدنر :

« شمعدان ايله دم اهدايه جرأت يارسولاه
مرايم دركه عليا كه خدمتى يا رسولاه
دكلدر روضه كه شايسته دست آويز ناچيزم
قبولكله قيل احسان وعنايت يا رسولاه
كيم وار حضر نكدن اوزكه عالم ايله يم اعلام
جنايكندنر آنجق لطيف و همت يارسولاه
دخيلك الامان صدا الامان دركاهكه دوشدم
ترحم قيل بكا ايله شفاعت يا رسولاه
دوعالمده قيل استصحاب خان محمود عدلى بي
سنگدر اول و آخرده دوات يا رسولاه »

واصف اندرونى شرفيلريله بر موقع
متناز احراز ايله مشدر . فقط اكثر
انزلرنده ، شعرلرنده خطيبات لفظيه
موجوددر .

كنديلرى سلطان سليم خان نائيك
اواخر عصر عاليه يله سلطان مصطفى خان
رابع و سلطان محمود خان ثانى حضراتى
اعصارى شمراسندن معدوددر .

صدر اعظم بوستانجى باشى ارنبود
خليل پاشانك يكتى ايدى .

ديكر اسملرى (عثمان) اولوب
كيلار كنه خداسى دنمكه معروف ايديلر .
ديوانى حقيقه شايان مطالعه در .

محمد مخلف

زاده خيال

۳

تيا روده

— حسين جاهد بكة —

درامك صوك برده سى ، رقتلر . .
هيچانلر . . . اهراز رايچنده (زوالى) ك

امل سباهى كى قبايور ، خواننده لرك
او بارد : « غى غى ! لرينه انضمام ايدن :
— سيميد پيتير . . . اعلا ماندا ليتا . . .

هانبا صو . . . نالرى حاضر و نك سا -
معنه سنده تيتره يوردى . شيمدى قومديايى
تماشا ايچون استعجال كوسترن علوى ،
برنو ، على انور هب بردن نميد بكة دونديلر
وخفيف بر خنده ايله :

— نميد بك ، اعلا نه باقارميسكز . . .
نميد اوموزلرينى قالد يردى ، متبسمانه
جواب ويردى :

— « سوداى اشتاره ، غايت كولنجلى
قومدى ۳ پرده ! اشخاصى ده اكلامق
ايسترميسكز ؟ »

انور ، شو خانه بر ادا ايله : —
يوف ، ديدى ، لطف ايدرسكز !
نميد كولدى : — برده لرك صورت
احوالى ؟

— تشكر ايدم رزا . . . شمدى اوچى ده .
غريب بر سافقه مراقله ، ديكلمه يوردى .
نميد بك كوزلرينى قالد يردى :

— آسف ، عرفان ايكي هم مسلك !
حسنى ، آلى ، فهمى اوچ رفيقى . . .
« نميد براز توقه - ن صكره تكرار دوام
ايتدى . . . برنجى پرده : خولايى اشتاره . . .
بواجوبه لر . . . عكس صدا . . . نام مستعار . . .
يپنه بر قازت دو ويزيت . . . ايكنجى پرده :

ايلك ضربه . . . اعتراف جهالت . . . انسان
نه جابوق آلدنبر . . . بر رفيقك قايى . . .
اوچنجى پرده : معهود تنقيد مسأله سى . . .
خيله ايله فائل امل اولته بيليرمى ؟ . . .
محجوبيت . . . عذاب وجدان . . .

برنو شكسته بر بنم ايله : — اوج .
ديدى ، نه كوزل ترازدى . . .
صكره ، ايچى چكدى وعلاوه

ايله دى : — لكن ، بوخيج درامى ،
بو كولنجلى قومديايى نرمى بكمه كورملى ،
تقدير ايتلى دكيدى ؟ . . .

انور مهتر صدايله : — هيهات !
شمدى اون اوج كور اوليسور . . .
زوالى نرمى ؟ . . .

نميد ، بوتون شعر شاييله ، متردانه
سويلدى : — اونوتور ديكز ؟ ميني
ميني منورى . . .

علوى بردنبره شاشيردى . نميد بكة
بر نظر معيندار عطف ايله :

— منورمى ؟ اونوت نميد . . .
او شمدى مؤبدا آبرمادىمى ؟
نميد ، تيتره دى . . . البنى بوزينه

قباضى ، و ، بردن ، هونكور ، هونكور
آغلادى . . .

89

طبيعتك آغوش صفاستده ، منوره ،
بالكز او ميني ميني ايله . . . دكره ، سباه ،
بتون بو كوزللكره قارنى بالكز او مالكة
هويت ايله قالىق . . . و بشون صميرنى ،
حياتى بالكز آنك منر املىرى ، مذهب
خوليلارى ايله كيرمك . . . آنكه ، منوره كيزلى
كيزلى آه ايتك ، آغلامق . . .

او ايسيتوردى ، كه كوچو كدن برى آنك ،
منورك طائى نظرلرى ، بايقن تبسملرى ،
معصومانه التفاتلرى ، دلشكارانه اداليله
ازلسون . اوت ، بر لانه زرین ده بالكز . . .
بالكز آنكه ياشين . . . بالكز . . . بالكز
آنكه سوشين . . .

آه ، او ايسيتوردى ، كه بر طائر نغمه
خير محبت ، روحلرينك بالاي نگاهنه بر لانه
شغف قورسون . . . و اوتسون . . . اوتسون . . .
اوتسون ! بوصاف قبلارك همسرودى
اوتسون ؟ آنلرى تقدیس ايتسين . صكره ،
آنكه ترك جان ايدر كن ، بويسود حياتك
انقاض جزى باشنده ، سقىل ، خزانديده
بر دالك اوستنده مرنيه خوان رقت
اوتسون . . .

آه ، بوفرداى سپهرنك . . .

90

اقبال ! اى ، نابكار ! . . . صحائف
كزيده بيسانك قارارسين . . . سباهى
دلاويزك احزان يانس ايله صارارسين . . .
فقط بورنجيده دل ، سنك جلوه سباهكى
بايدار ايتسون . . .

بر دقيقه لى سعادت ايچون ديدين
بو حجازلر ، سنك قراركه موقننده ياقيجى
المى ، غمزلره ايكلركن ، آجى آجى
حايغر بر كن ، ايچين ايچين آغلار كن ، آه
سندن ، بالكز سندن شكابت ايدر كن
بزى از ، ازرسين . . .

ليال مختك غلوده سكون ، آه ،
بو خيرچين ، جيلفين سكونك ايچينده
بزى خذملر ، استيزالره ديكلرسين . . .

اقبال ! اى ، مختك بشر ! . . . بيل ، امين
اولكه بو آزده قلب ، اوسيل خروشان
غم آلتنده جالقانركن بوچشم الما كدن
بر قظره باش بيله آقايقه جق . . . اوزمان
آه ، اوزمان ايسنه ديكك يره چكوب
كتور . . . بتون بلكمكه كوتور . بودوران
هيچي تماقارشينده بر بازيجه كى بووارلا .
آه ، بو حس ناسوت . . . بوفيفاي
خيالات . . . بوتقاضى روح . . .

91

جغراق صداسى ، بتون منيچ
چهره لرده سورونه لرك ، سونوك بر كولكه